

Příloha TZ – Záběry potoků

Hostavický potok - revitalizace v Dolních Počernicích

<http://www.praha-priroda.cz/vodni-plochy-a-potoky/vodni-toky/hostavicky-potok/revitalizace-a-opravy-na-potoce/revitalizace-v-dolnich-pocernicich/>

Délka úprav: 1126 m

Výstavba bermy a meandrujícího koryta

Výstavba tůní - 706 m²

Doba realizace: březen 2015 - říjen 2015

Prodloužení koryta o 248 m

V roce 2015 byla v Dolních Počernicích provedena revitalizace Hostavického potoka, jejímž cílem bylo začlenit vodní tok do okolní zeleně a zvýšit tak ekologický, estetický a rekreační potenciál území.

Revitalizace byla s ohledem na majetkoprávní vztahy navržena v délce 1,1 km od ulice Českobrodské po soutok se Štěrboholským potokem. Potok zde sloužil „pouze k převádění vody“ a jeho ekologická, estetická a krajinářská hodnota byla minimální. Zeleň v okolí potoka byla z části ve velmi špatném stavu, zejména porosty u nás nepůvodního javoru jasanolistého s poškozenou stabilitou.

V rámci revitalizace se celé území vyčistilo a následně byla vybudována širší sníženina nazývaná berma, do které se vymodelovalo menší meandrující koryto Hostavického potoka. Malé koryto slouží pro běžné průtoky, berma pak pro průtoky povodňové. Původní koryto potoka bylo téměř v celé délce zasypáno. V okolí potoka vzniklo několik drobných vodních ploch zvláště pro obojživelníky.

Podél potoka lze projít po nových štěrkových cestách a zůstaly zde i původní lávky, které umožňují přístup z ulice V Záhorském. Cesty lemuje několik laviček a dětské hřiště doplnily nové herní prvky.

Hostavický potok - krajinářské úpravy zeleného pásu RN Slatina

<http://www.praha-priroda.cz/vodni-plochy-a-potoky/vodni-toky/hostavicky-potok/revitalizace-a-opravy-na-potoce/krajinarske-upravy-zeleneho-pasu-rn-slatina/>

Délka úprav: 266 m

Stabilizace nátoků těžkou kamennou rovinou

Výstavba tůní

Doba realizace: březen 2015 - říjen 2015

V rámci revitalizace bylo upraveno i koryto Hostavického potoka nad nádrží v délce 266 m. Potok zde byl původně zpevněn velmi netypickým betonovým opevněním při jakési „revitalizační“ úpravě, během které byl beton pod tlakem nalit do připravených rohoží a vznikly tak jakési bochánky. Ty měly pak zcela zarůst vegetací. Bohužel se ukázalo, že opevnění zarůstá jen částečně a stromy a keře vyrůstající v usazené zemině navíc nejsou stabilní, protože nemohou kořeny proniknout až do terénu.

Původní koryto potoka se zasypalo a vedle něj bylo vytvořeno nové, přírodě blízké klikatící se koryto, které více odpovídá současným požadavkům na vzhled vodních toků a ochranu přírody. Vzhledem k tomu, že do potoka jsou nad nádrží zaústěny dešťové vody z Měcholup, byla zde pro převádění velkých vod vybudována široká

berma s tůněmi. Těsně nad ústím potoka do retenční nádrže Slatina bylo revitalizační koryto ukončeno a voda se zde rozlévá do malého mokřadu. Nové koryto potoka měří 316 m a v okolí bylo vybudováno 1150 m² tůní.

Šárecký potok - revitalizace v lokalitě Jenerálka

<http://www.praha-priroda.cz/vodni-plochy-a-potoky/vodni-toky/litovicko-sarecky-potok/revitalizace-a-opravy-na-potoce/revitalizace-v-lokalite-jeneralka/>

Délka nového koryta: 117 m

Výstavba 3 nových tůní o ploše 568 m²

Ponechání části původního koryta jako slepých ramen

Doba realizace: září 2012 - květen 2013

Další úprava potoka byla provedena v roce 2012, kdy byl potok zrevitalizován na třech lokalitách v Šáreckém údolí. Pro revitalizaci byly vytipovány pozemky ve vlastnictví hl. m. Prahy. Jednalo se o lokality Žežulka, Zlatnice a Jenerálka v celkové délce 620 m původního koryta.

Třetí lokalita pod Jenerálkou byla nejméně poznamenána činností člověka. Potok zde byl sice historicky vymístěn na okraj údolní nivy, ale díky dlouhodobému nevyužívání se původní louka změnila v rákosinu a potok začal opět postupně meandrovat. Revitalizace měla za cíl podpořit přirozené vinutí koryta a vytvořit v lokalitě několik tůní. Součástí byla i revitalizace Kruteckého potoka, který byl z původního betonového koryta vedoucího podél cesty přeložen do nivy, kde se stéká s dalšími prameny a odtéká do Litovicko-Šáreckého potoka.

Následná péče o nivu bude vycházet z celkového podmáčení lokality. Ideálním cílem by bylo zde udržovat pravidelně kosenou nivní louku. Management bude zpracován na základě zkušeností z prvního roku fungování revitalizace.

Dokončenou revitalizaci postihla v červnu 2013 povodeň, která odpovídala zhruba pětileté vodě. Na všech třech lokalitách došlo k rozlití vody do nivy a k nastartování korytotvorných procesů. Vytvořily se zde štěrkové brody a náplavy a dotvořily se tůně.

Šárecký potok - revitalizace v lokalitě Zlatnice

<http://www.praha-priroda.cz/vodni-plochy-a-potoky/vodni-toky/litovicko-sarecky-potok/revitalizace-a-opravy-na-potoce/revitalizace-v-lokalite-zlatnice/>

Délka nového koryta: 650 m

Výstavba 7 nových tůní o ploše 440 m²

Výstavba propustků

Vegetační úpravy

Doba realizace: září 2012 - květen 2013

Další úprava potoka byla provedena v roce 2012, kdy byl potok zrevitalizován na třech lokalitách v Šáreckém údolí. Pro revitalizaci byly vytipovány pozemky ve vlastnictví hl. m. Prahy. Jednalo se o lokality Žežulka, Zlatnice a Jenerálka v celkové délce 620 m původního koryta.

Na Zlatnici potok původně kopíroval silnici V Šáreckém údolí a byl vtěsnán mezi komunikaci a ploty rodinné zástavby. Vzhledem ke stísněným podmínkám byl potok opevněn kamennými nebo betonovými zídkami a štetovnicemi. Na druhé straně silnice se pak nacházela rozsáhlá rákosina s fragmenty cenných nivních luk a zbytky starého mlýnského náhonu. Vzhledem k významnosti lokalit zde byl před zahájením prací proveden botanický průzkum (Řezáč 2012). Bylo zde nalezeno 11 druhů rostlin z červeného seznamu jako například vrbovka malokvětá (*Epilobium parviflorum*),

potočník vzpřímený (*Berula erecta*), krtičník křídlatý (*Scrophularia umbrosa*), ostřice trsnatá (*Carex cespitosa*) nebo ostřice pobřežní (*Carex riparia*).

Při návrhu revitalizace bylo využito původních propustků k náhonu a potok byl přeložen zpět do nivy v délce 650 m. Opět zde bylo vytvořeno meandrující koryto, které ale respektovalo nejcennější části nivy. Revitalizace byla doplněna o 5 tůní, z nichž některé jsou napojeny pomocí drenáže přímo na potok. Původní koryto potoka zde bylo ponecháno z důvodu lepšího odvodu povodňových průtoků z území. Voda je do revitalizačního a původního koryta přiváděna pomocí rozdělovacího objektu vyskládaného z velkých balvanů. Hloubka nového koryta v této lokalitě byla dána propustky pod komunikací na nátok a odtoku z revitalizovaného území. Zbytky původního mlýnského náhonu byly zasypány a díky vyčištění okraje přilehlého lesa došlo k propojení vodního lučního i lesního prostředí. Pro zatraktivnění revitalizace pro lidi byla středem louky zbudována štěpková pěšina a dřevěná lávka přes potok. Na základě doporučení botaniků bude část údolní nivy pravidelně kosena, aby zde mohlo dojít k žádoucímu rozvoji vzácných druhů rostlin.

Dokončenou revitalizaci postihla v červnu 2013 povodeň, která odpovídala zhruba pětileté vodě. Na všech třech lokalitách došlo k rozlití vody do nivy a k nastartování korytotvorných procesů. Vytvořily se zde štěrkové brody a náplavy a dotvořily se tůně.

Rokytky - revitalizace nad Hořejším rybníkem

<http://www.praha-priroda.cz/vodni-plochy-a-potoky/vodni-toky/rokytky/revitalizace-a-opravy-na-potoce/revitalizace-nad-horejsim-rybnikem/>

Délka úprav: 518 m

Vytvoření nového přírodě blízkého koryta

Zasypání původního koryta

Výstavba tůní, cyklostezky a ochranné hrázky

Obnova hruškového sadu

Výstava broukoviště

Doba realizace: duben 2014 - duben 2015

Nad Hořejším rybníkem byla Rokytky napřímena začátkem 20. století a břehy byly osázeny alejemi hrušní a ořešáků. Na levém břehu přiléhaly k Rokytkce městské louky nízké ekologické hodnoty. Koryto Rokytky bylo v těchto místech zdevastováno početnou kolonií nutrií.

V rámci revitalizace bylo celé koryto Rokytky nad Hořejším rybníkem v délce 518 m přeloženo do louky na levém břehu. Cílem bylo vytvořit přírodě blízké, klikatící se a mělké koryto, takové, jak asi vypadalo před regulací. Aby byla zachována kapacita průtočného profilu, byla nejprve uprostřed louky vytvořena 20 - 30 m široká berma, do které bylo nové koryto vymodelováno. V obloucích vzniklo několik malých vodních ploch a našlo se zde i místo pro vybudování kolmé stěny pro ledňáčky. Při výstavbě bermy bylo zjištěno, že celá louka byla v minulosti zavezena až 1,5 m vysokými navážkami.

Dle archeologického průzkumu se jednalo o směs zeminy a suti z demolice historických domů z centra Prahy. Byly zde nalezeny i některé zajímavé nálezy keramiky a pozůstatky stolního i kuchyňského nádobí datované do vrcholného středověku až novověku. Zřejmě zde bylo uloženo i bahno z Hořejšího rybníka. Aby nové revitalizační koryto bylo stabilní byla potřeba v rozsahu bermy odstranit celou vrstvu navážek. Vytěženo tak bylo cca 10 000 m³ zeminy, čímž vznikl významný retenční prostor. Koryto Rokytky bylo prodlouženo o cca 238 m.

Původní koryto Rokytky bylo zasypáno. Pro zvýšení ochrany okolních nemovitostí byla louka v blízkosti zástavby navýšena o cca 0,7 m. Součástí akce byla i výstavba mlatové cyklostezky, lávky a bylo zde umístěno několik laviček. V horní části úpravy byl pozůstatek původního hruškového sadu. Ten byl celý vyčištěn a byla provedena

dosadba nových stromů. Celkově zde došlo k zatraktivnění lokality a propojení vodního prostředí s okolní krajinou.

Revitalizace suchého poldru Čihadla

<http://www.praha-priroda.cz/vodni-plochy-a-potoky/vodni-plochy-dle-katastru/hostavice/sn-čihadla/>

Výstavba nových, přírodě blízkých meandrujících koryt

Výstavba tůň

Výsadba mokřadní vegetace a výsadba stromů a keřů

Celková plocha revitalizovaného území je 27 ha

Výměra nových vodních ploch 7800 m²

Celková délka nových koryt 1605 m: Svěpravický potok 1132 m, Rokytky 200 m, Hostavický potok 273 m

Doba realizace: červenec 2007 - duben 2008

Revitalizace koryt potoků v prostorách suchého poldru Čihadla je největší a nejrozsáhlejší přírodě blízká revitalizace vodních toků v Praze a okolí.

Suchý poldr Čihadla byl postaven v 80. letech 20. století a slouží k zachycování přívalových srážek z povodí Rokytky. Suchý poldr se nachází v místech, kde ještě v 18. století stával velký rybník, který byl ale časem vypuštěn a změněn v pole. V rámci výstavby suchého poldru bylo koryto Hostavického potoka, Svěpravického potoka a Rokytky od soutoku s Hostavickým potokem napřímeno a opevněno betonovými tvárnicemi. Vzhledem k tomu, že celé území je určeno k rozlivu vody, jsou napřímená a opevněná koryta zcela neopodstatněná a došlo jen ke znehodnocení této přírodní lokality, která je navíc součástí přírodního parku Klánovice-Čihadla.

Revitalizace spočívala v zasypání starých opevněných a kapacitních koryt a vyhloubení nových, přírodě blízkých, mělkých, meandrujících koryt. V místech, kde se nová koryta křížila s koryty původními, byly vybudovány malé tůně. Břehy tůň byly upraveny jak pozvolně, tak i strmě, s ohledem na možnosti rozvoje fauny a flóry. Další tůně vznikly z části původního koryta Rokytky v místech, kde v korytě rostly vysoké stromy. V rámci revitalizace byly vybudovány i nové mostky přes potoky a informační tabule s tematikou revitalizací a ochrany přírody.

Revitalizace Čihadla II – Svěpravický potok - Pískovna Martiňák

Tato revitalizace navazuje na úpravy provedené v roce 2008 a týká se území mezi suchým poldrem Čihadla, rybníkem V Pískovně a Martiňákem. Její hlavní částí, která byla dokončena v roce 2015, je úprava původně narovnaného Svěpravického potoka, který zde spíše připomínal odvodňovací kanál než potok. Dno potoka bylo navýšeno o 1,5 m a na vzniklém prostoru, který dosahoval šíře až 10 m, se vymodelovalo nové klikatící se koryto, místy stabilizované kamenným záhozem.

Betonový stupeň u nátoky do Pískovny byl zrušen a nahradil ho krátký kamenný skluz, nad nímž se koryto rozšířilo, a vznikla zde malá vodní plocha. Součástí těchto úprav byla i přestavba mostu přes potok.

Původní betonový kanál od výtoku z rybníka Martiňák byl zasypán a nově zbudovaný odtok má nyní tvar přírodě blízkého koryta s pozvolnými břehy. Na poli vedle Martiňáku vznikla také nová tůň o ploše 1 800 m². Úpravou prošel i nátok a odtok z rybníka V Pískovně. Voda z Pískovny původně odtékala do Rokytky. Nyní má však nový odtok, který zásobuje vodou přilehlý mokřad v západní části Pískovny a voda se pak vrací zpět do Svěpravického potoka.

V rámci revitalizace byla zpevněna také cesta vedoucí od Svěpravického potoka k brodu přes Rokytku

